

SVERIGES
SKOLLEDARFÖRBUND

u.remissvar@regeringskansliet.se
anita.carlstedt@regeringskansliet.se

Stockholm 2019-10-18

Remissvar På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV).

Sveriges Skolledarförbunds uppfattning är att förslagen har en bra ambition. Vi delar alla målsättningen att ge nyanlända vuxna bästa möjliga start på sin yrkesbana i det nya landet.

Utredaren konstaterar på ett antal ställen att regleringen på området är heltäckande och funktionell men att efterlevnaden brister. Sveriges Skolledarförbund delar den kritik som framförts av kommunala företrädare gällande den alltför korta implementeringstiden av den sk. utbildningsplikten. Då vuxenutbildning inte sällan är föremål för upphandling i många kommuner kan exempelvis redan ingångna avtal ställa till hinder för snabb omställning.

Sveriges Skolledarförbund invänder också mot en syn på utbildning som en sysselsättningsfråga. Tid i utbildning ska avgöras utifrån vad som är optimalt mot bakgrund av målet för utbildningen och elevens förutsättningar. Standardiserade mått kan fungera som riktmärken men utrymme måste alltid finnas för avvikelser baserade på en professionell lärares bedömning.

Remissens förslag

- Utredaren föreslår att kommuner ska vara skyldiga att tillhandahålla en sammanhållen utbildning i vilken eleven garanteras en undervisningstid om minst 23 timmar i veckan under en fyraveckorsperiod. De 23 timmarna ska bestå av de garanterade 15 timmarnas sfi och minst 8 timmars undervisning i andra kurser i Komvux.

Sveriges Skolledarförbund menar att det finns en oklarhet i förslaget gällande den garanterade undervisningstiden. Det framgår inte tydligt om fyraveckorsperioden är en bortre gräns för den garanterade tiden för sammanhållen utbildning, eller endast en fördelningsnyckel. Om det senare är fallet framgår det inte om det finns någon bortre gräns för den så kallade utbildningsplikten för en individ.

Utredaren beskriver på ett bra sätt hur de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna varierar högst väsentligt mellan olika kommuner och att olika utbildningsanordnare ofta ansvarar för olika delar av Komvux i en kommun. Den generella bedömningen från verksamheterna är att dagens system är strömlinjeformat och att det generellt saknas ekonomiska förutsättningar för schematekniskt utmanande kombinationer mellan sfi/svenska som andraspråk och olika kurser på grundläggande eller gymnasial nivå inom Komvux.

Många huvudmän har generellt svårigheter att hitta behöriga lärare för arbete inom Komvux. Mot bakgrund av det kan vara relativt få individer som kommer i fråga för den sammanhållna utbildningen, ser Sveriges Skolledarförbundet att det kan komma att bli särskilt svårt att hitta lärare som kan/vill undervisa det begränsade antal timmar som det kan komma att handla om hos en specifik utbildningsanordnare.

- Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen ska lämna uppgifter om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som omfattas av den s.k. utbildningsplikten.

Sveriges Skolledarförbundet har inget att invända mot förslaget.

- Utredningen föreslår att Skolverkets regeringsuppdrag om riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever från och med 2020 i ökad grad ska användas för att höja kvaliteten i utbildning för nyanlända vuxna. Utredningen bedömer att det finns stora behov av utvecklingsstöd i vuxenutbildningen när det gäller nyanlända och att nuvarande begränsning av hur stor del av Skolverkets medel som får användas till nyanlända elever därmed ska tas bort.

Sveriges Skolledarförbundet välkomnar reformerna.

- Utredningen bedömer att en delvis obligatorisk elevhälsa inom vuxenutbildning enligt skollagen bör övervägas vidare.

Sveriges Skolledarförbunds medlemmar delar utredarens erfarenheter gällande ett växande stödbehov hos vuxenstuderande. Förbundet ser det dock inte som önskvärt att ett parallellt vårdsystem byggs upp för dessa vuxna individer. Den elevhälsa som erbjuds studerande inom vuxenutbildningen ska fokusera specialpedagogiska frågor samt studie- och yrkesvägledning. Alla kompetenser inom den elevhälsa som erbjuds elever inom grundskola och gymnasieskola är därmed inte nödvändiga.

- Utredningen bedömer att behoven av kompetensutveckling i vuxenutbildningen sannolikt är omfattande hos både obehöriga och behöriga lärare och behöver kartläggas.

Sveriges Skolledarförbund ställer sig tveksamma till möjligheten att, på ett kostnadseffektivt sätt, upprätta en ständigt aktuell bild av kompetensutvecklingsbehoven inom vuxenutbildningen. Förbundet ställer sig även frågande till relevansen av en sådan kartläggning.

Statliga satsningar på förbättrade möjligheter för lärare inom vuxenutbildningen att fördjupa och bredda sina kompetenser är dock nödvändiga. Sådana satsningar kan sannolikt sätts efter en mer begränsad behovsinventering.

- Utredningen bedömer att Skolverket och SCB som ett led i arbetet med kvalitet och genomströmning behöver utveckla den nationella statistiken när det gäller vuxenutbildningen generellt, men i synnerhet sfi, så att den bättre beskriver verksamheten utifrån dess förutsättningar och möjliggör uppföljning och analys av hur utbildningarna och verksamheterna utvecklats i förhållande till de nationella målen och hur resurser används.

Sveriges Skolledarförbund delar uppfattningen att det finns behov av mer utvecklad statistik gällande vuxenutbildningen. Uppgiftsinsamlingsbördan är dock redan idag tung för många huvudmän och det är viktigt att vara återhållsam med att samla in uppgifter som inte direkt används för något specifikt syfte.

Med vänlig hälsning

Sveriges Skolledarförbund

Matz Nilsson
Förbundsordförande